

Budapest

Magyar Nemzeti Muzei

BALBAČSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska“, Novisad

NOVISAD, 1925. SZEPTEMBER 24.

VI. évfolyam **CSÜTÖRTÖK** 221. szám

Előfizetési ára: egy óra 35, három óra 105, fél évre 210 és egész évre 420 dinár. Kéziratokat nem adunk vissza. Egyes szám ára: 1.50 dinár

Kiss Albert nagytiszteletű uram

Tul a Királyhágón, szép Erdélynek bércecs táján, a szépszentgyörgyi székes Mikó kollégium ősi nagytermében tógába öltözött, komoly férfiak gyűltek össze, hogy megtartsák a református egyházmegyei gyűlést.

Diszes közönség előtt, meggyötört szívek reszkető dobogása közt, halálos csendben emelkedett szólásra Kiss Albert nagytiszteletű uram, hogy a nagy pillanatoktól komolyra vált arccal mondja el megnyitó beszédét.

Beszéde ment volt a politikától, ment volt híres emberek mélyen járó mondataitól s a bölcses századokat átfogó eszméitől, a költők díszesítő verssoraitól és színes képeitől. Kiss Albert egyszerűen beszélt, de szívből.

Miről szólt? Az erdélyi magyar gyermek szívéből, amelyet a meg nem értés hideg keze megfosztott attól, hogy gögicselő ajkával azon a nyelven köszöntse anyja után legnagyobb jötevőjét, tanítóját, amelyen mennyei Atyját édes anyja szerető szavában először köszöntötte.

Kiss Albert uram hallotta a kolozsvári utcákon a rendőri csizmák durva kopogását, amelyek gyermekek után kutatnak, hogy kiragadják őket az anya karjai közül s elvigyék őket olyan iskolába, hol az anyja szava teljesen száműzve van s hol először ébred a kis szív annak tudatára, hogy ő utolsóbb mint a többi, csak azért, mert anyjától más szóval tanulta köszönteni a mennyei Atyját, aki egyenlőképpen szeret mindenkit s senkit sem gyűlöli.

Kiss Albert nagytiszteletű uramnak a lelkét előnti a kicsi, pihegő gyermeki szív megzavart derűje felett érzett keserűség szava a vérzivataros idők történelmi harsonájává válik, amikor erről a gyermeki szívről beszél s a jelenlevő anyák- és atyáknak dörögve odakiáltja: „Isteni parancs, hogy iskoláinkat a legmesszebbmenő áldozatok árán is megtartsuk.“

Kiss Albert uram reméli, hogy ráeszmél majd a mai kor, hogy mit használ, ha van márványpalotája, ha van nemes valutája, ha van korszakokat átfogó nagy s mély bölcséleti rendszere, de egynek hiájával van, egyet nem mondhat magának: a gyermek szívé.

Az emberiség feldult békéjét mióta akarják helyre állítani a biztonsági szerződésekkel, népszövetségi paktumokkal, konferenciákkal, körmönfont jogi meghatározásokkal, békebíró-ságokkal, de hiába, mert hiányzik belőlük a legfontosabb, az emberi szív, amelyet pedig még mindig nem becsülnek eléggé, mert különben nem engednék, hogy durva rendőr csizmák patkói már csöpp korában összetapossák.

Mig a gyermeki szívet ilyen könnyen törlik össze korcslelkek szentségtörő keze, addig az egyik nagy francia lapon a nagy nemzet sötét gondjaitól árnyékoltan mered reánk a kislalberti szó: „Legislateurs songez a la patrie, qui manque d'enfants.“ Törvényhozók gondolatok a hazára, amelynek nincsenek gyermekei.

A mai kor magaslatát messze tulszárnyalta Kiss Albert nagytiszteletű ur, amikor a lehetetlenségben vergődő emberiség figyelmét oda-irányította a gyermek szívére, arra a gyerme-

kére, amelyet az anya nevelt saját nyelvén s amely az anya ajkáról értette meg, hogy neki szeretni kell s nem szabad gyűlölni. Ha a gyermeket gyűlölni tanítják az azt fogja leg-

jobban gyűlölni, aki őt erre megtanította.

Kiss Albert nagytiszteletű urammal reméljük, hogy eljön a szeretni tudó gyermeki szív boldogabb kora. (i. r.)

A közlekedési miniszter Pasicshoz utazik

Beszámol a miniszterelnöknek a politikai helyzetről

Beogradból jelentik: Radojević Ante közlekedésügyi miniszter Monte Carioba utazik Pasic Nikola miniszterelnök meglátogatására. Radojević Ante a politikai helyzetről és a radikális pártban jelentkező Rádics ellenes hangulatról fog beszámolni a Pasicnak.

A radikálisok elégedetlensége főleg az osijek-i kerületben nagy és emiatt jött tegnap a fővárosba a radikális párt osijek-i képviselője a földreformminiszterium államtitkárja dr. Ivković, aki a radikális párt vezetőivel ismertette az osijek-i radikálisok hangulatát, amelynek eredménye a rádicsék ellen hozott határozati javaslat is. A fővárosban időző képviselőknek az a nézete, hogy a horvátországi tisztviselő-csere ügyében újabb tárgyalások fognak megindulni rádicsék és a radikálisok között, mert ellenkező esetben ennek az elégedetlenségnek súlyos következményei lesznek.

Rádics üzenete

Genf-ből jelentik, hogy tegnap ott találkozott Janković Velizár a washingtoni interparlamentáris konferencia jugoszláv delegációjának elnöke Rádics Szeptennal és engedélyt kért tőle, hogy az amerikai horvátoknak átadhassa üdvözlését. Rádics örömmel fogadta ezt és megbizta Janković Velizárt, hogy a király Pasic Nikola és az ő nevében üdvözzölje az

amerikai horvátokat.

A konkordátum tárgyalások

Pelegrinetti pápai nuncius tegnap délelőtt felkereste a külügyminiszteriumban Marković Jován meghatalmazott minisztert Nincsićs helyettesét és kérdést intézett hozzá, hogy mikor kezdődnek meg a konkordátumra vonatkozó tárgyalások. Marković Jován közölte a nunciussal, hogy a külügyminiszter és Janjics Voja a konkordátum tárgyalására kiküldött bizottság elnökének távolléte miatt nem tud most semilyen választ sem adni.

Allamosítják a hajózást

Miután ez év végén lejár a hajózási szindikátus megbízatása, amelynek alapján kezelte a folyamhajózást, a kormány már hónapokkal ezelőtt kiküldött egy szakértői bizottságot, amelynek feladatává tette a dunai hajózás ügyében javaslatot tenni. A bizottság felülvizsgálta a hajózási szindikátus munkáját és javaslatot dolgozott ki a dunai hajózás további sorsára vonatkozólag. Ajavaslatot egy szűkebb bizottságnak terjesztette elő és azt ajánlotta, hogy a hajózást teljesen az állam vegye át és vezesse azt kereskedelmi alapon, miután ez jövedelmező üzlet.

A spanyolok újabb veresége Marokkóban

Painlevé francia sikerekről számolt be a minisztertanácsban

Páris, szept. 23. A francia minisztertanácsban Painlevé miniszterelnök a marokkói eseményekről jelentést tett. Ezekről a jelentésekről a Petit Parisien a következő részleteket közli: Painlevé mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a marokkói hadműveletek első fejezetét a Bibane hegytömb bevétele koronázta meg, amely kevés francia veszteség árán sikerült. Painlevé bejelentette azután, hogy az offenzíva második szakasza legközelebb megkezdődik, erre vonatkozó minden előkészület megtörtént és már most kijelentheti, hogy az gyors és határozott eredményekre fog vezetni. Painlevé közölte végül, hogy a benszülött törzsek újabb meghódolási ajánlatáról kapott értesítést. Ezek között van a Beni Serual törzs is, amely eddig különösen sok harcost adott Abd el Krim seregének.

Painlevé optimizmusára alaposan rácsfolnak azok a Marokkóból érkező hírek, amelyek a spanyol csapatok újabb vereségéről szólnak. Tetuáni katonai körökben aggodnak a Cebadilla öbölben partraszállított spanyol csapatok sorsa miatt. A spanyol állásokra irányuló ágyú és puskatüz erősebb lett. Minden nap újabb kórházi hajó érkezik sebesültekkel Melillába.

Madridból jelentik a Daily Newsnek: A

spanyolok vereséget szenvedtek annál az első kísérletnél, hogy a riff lakókat a tengerparttól indulva támadják meg. Szerdán reggel a Moro Nuovo félszigeten levő spanyol hadsereg erős ágyú és repülő tüzelés után megkezdte az offenzívát és támadásokat indított a Malmun hegyen kiépített riff állások ellen. A harcban negyvenháromezres regionális csapatokon kívül benszülött csapatokat is felhasználtak. Amikor az előnyomulók már közel voltak, heves ágyú és géppuskarüz árasztotta el őket. Súlyos veszteségeket szenvedtek és végül is kénytelenek voltak visszavonulni. Benszülött bandák követték az utóvédet, amely puskatüzzel visszaverte a támadásokat.

Bulgáriában megszűnt az ostromállapot

Szófia szept. 23. A belügyminiszter kijelentette a lapok munkatársa előtt, hogy legközelebb megszűnteti az ostromállapotot, amelyet a székesegyház ellen elkövetett merénylet után hirdettek ki. Az ostromállapot egyébként semmiképpen sem érintette a lakosság érdekeit.

A bolgár közvélemény nagy megkönnyebüléssel fogadta az ostromállapot megszüntetéséről szóló hírt.



A „Vreme“ a soluni szabad zóna kérdésével foglalkozik. A kivétel már megkezdődött, a soluni szabad zóna pedig még mindig nem működik. A legutóbbi gazdasági kongresszuson határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint felhívták a királyt, hogy sürgősen gondoskodjék a soluni szabad zóna felhasználásáról, illetve kiszélesítéséről. A kormány mindent megígért, de semmit sem tett. Legutóbb bizottságok jártak Solunban, amelyek megállapították, hogy az adminisztráció lassúsága folytán a vasuti és kikötő építési munkálatok még mindig nem kezdődhetek meg, megállapították azt is, hogy a zónának a szárazföldön nincs sem közvetlen kitérő, sem bejárata, hogy a görög zónán kell áthaladnunk, ha saját szabad területünkre akarunk jutni. A kormány nem tett semmiféle intézkedéseket a raktárak felállítására, a zónán szükségessé vált építkezések megindítására s a kikötő ezidőszerinti bérlőivel sem lépett érintkezésbe, holott a bérlő társaság szerződése még husz évre szól. Nem kell külön hangsúlyozni, milyen óriási gazdasági érdekek fűződnek a soluni kikötő üzembe helyezéséhez, a kormánynak tehát legegységesebb kötelessége, hogy a görög kormányval való megállapodás alapján biztosítsa a soluni zóna zavartalan működését.

A „Dom“ legutóbbi számában Radics István cikkez a genfi konferenciáról. Megállapítja, hogy a kisantant államai a konferencián felbecsülhetetlen sikereket értek el. Különösen a cseh és a jugoszláv delegáció fellépése keltett legjobb benyomást. A kis antant befolyása különösen az együttes ülésen érvényesült, s Benest és Nincsicset a legnagyobb figyelemmel hallgatták a nagyhatalmak képviselői. Legfontosabb politikai eredményünk azonban a külfölddel szemben, hogy létrehoztuk a szerb-horvát megegyezést. Ez egy olyan politikai vívmány, amelynek eredményei csak később fognak mutatkozni. A kisantant a népszövetség előtt már mint egy erős hatalom szerepelt, amely a pacifista eszméket képviselte s amely annál tekintélyesebb és erősebb lesz, minél nagyobb mértékben jutnak érvényre a belpolitikában is a szociális igazságok, a törvény tisztelése és humanitás gyakorlásának összes elvei a parasztdemokrácia alapján.

A „Zastava“ csodálkozásának ad kifejezést, hogy még mindig vannak bizonyos körök, akik az alkotmányban lefektetett vallás szabadsági intézkedésekkel nincsenek megelégedve. Furcsán hangzik, amikor a mai időkben az emberek a vallásszabadság korlátozásáról beszélnek, amikor egyetlen egy államban sem olyan liberális a vallás gyakorlása, mint nálunk. A vallásmozgalom szabadsága és a vallásokkal szemben tanúsított tolerancia országunkban olyan széleskörű, hogy az általános vélemény a vallás kérdésében magántügynek tekinti a vallást. Nem értjük tehát, mit kívánnak szlovén testvéreink, akik a vallásszabadság korlátozása miatt panaszkodnak. Miben nyilvánul ez a korlátozás? Csak nem kívánják, hogy a szószékről korteskedjenek klerikális pártjuk érdekében. Ezt az alkotmány nem engedi és nem engedheti. A templomot nem lehet pártpolitikai célokra felhasználni. A szószékről csak a krisztusi szeretetet lehet prédikálni, az emberek egymásközi szeretetét népszerűsíteni. A politika kiterjesztése a templomban nem volna más, mint közönséges vásár és Krisztus példáját követve korbáccsal kellene kikérgetni a politikai farizeusokat. Ha pedig még mindig vannak emberek, akik nincsenek megelégedve a vallás szabadságával, nem csoda, ha azzal válaszolnak nekik, hogy szakítsák el egyházukat az államtól. Legyen az egyház egy különálló privát intézmény, amelynek semmiféle jogcíme az állam erkölcsi és anyagi támogatására s akkor legalább békesség lesz. Ilyen módon az állam és az elégedetlenek is meg lesznek elégedve.

A NJEGOS ÜNNEPÉLYEK VÉGE

Amnesztiát adott a király a montenegrói politikai bűnösöknek

A király nagy beszédben köszöntötte fel a crnagorcokat — Crnagora politikája is megváltozott a felségek látogatásának hatása alatt

A Njegos ünnepek lezajlottak, Rade Vladika hamvai már ott pihennek a Lovcsen legmadasabb csucsán, hirdelve a szerb nép dicsőségét, vitézségét és a nagy szerb hazafiú és reformátor eszméinek diadalát. A királyi pár jelenléte Njegos porainak hazaszállításán és crnagorai látogatása soha nem látott lelkesedést váltott ki a derék montenegrói nép körében, amely szinte átszellemülve figyelt a király minden szavára és az ünneplések egész sorozatával kedveskedett az uralkodónak. Már a pusztá látogatási aktus mélyreható politikai változásokat idézett elő Montenegróban, a legszélsőbb szeparatisták és foederalisták is meghódoltak és egy csapásra a dinasztia leghivebb alattvalóivá váltak. Megszűntek az egymásközi ellenségeskedések és a politikai antagonizmus, egész Crnagora ma egy szívvel-lélekkel a király mellé állott, akit a szeretet és ragaszkodás összes jeleivel elhalmozott.

Az öröm és lelkesedés határtalan. Vannak községek, amelyek még mindig nem tudnak megnyugodni s ahol már 24 órája egyfolytában folyik a tánc és az ének. Az egész országban egybehangzó a vélemény: a királyi pár látogatása új korszakot jelent Crnagorára.

Katonai díszmenet

Reggel fényes katonai díszmenetet tartottak a cetinjei királyi palota előtt. A zetai divízió parancsnoka a tábornoki kar kíséretében disz-felvonulást rendezett a király előtt, aki lóháton jelent meg a csapatok élén, míg a királynő a palota erkélyéről nézte a felvonulást.

A defilét a királyi gárdaezred nyitotta meg, utána következnek a gárdazenekar, a gárdatüzérezred, a 38. gyalogezred Antonovics Koszta ezredes vezetése alatt, a 10-ik és a 15-ik gyalogezred kombinált csapatai. A csapatok vadonutú egyenruhában, teljes hadi felszerelésben defilíroztak a király előtt, aki valamennyi külföldi katonai attasé társaságában nézte végig a gyönyörű katonai revüt. A gyalóság után a nehéz tüzérezred a tábori tüzérezred és a reflektor osztagok csapatai vonultak fel, körülbelül négyezren. A csapatok fölött pedig, a tiszta levegőben tízenkét repülőgép csatlakozott a katonai parádéhoz.

A külföldi katonai attasék véleménye szerint a csapatok megjelenése és tartása veteke-dett a háború előtti porosz gárdaezredekkel. Ilyen felvonulást ma már alig látni bármelyik európai államban.

A katonai díszmenet után a király

küldöttségeket fogadott.

A küldöttségek az ország minden részéből járultak a király elé. Az egyik küldöttséget a báró érsek, Dobracics érsek vezette, a tartalékos tisztek küldöttségét pedig Radoszaviljevic Milán, a szövetség elnöke. A király elé járuló crnagorcok most sem tudták fékezni örö-müket és lelkesedésüket és minden etikett félretolásával egyszerűen oda borultak a király elé és csókjaikkal halmozták el kezét. Az egyik elragadtatásban, hogy a király elé járulhatott, így szólt:

— Rendelkezzél életünkkel, királyunk és

goszpodárunk!

A másik pedig:

— Tűzbe-vizbe megyünk érted — goszpodáru. Szívesen feláldozzuk életünket és vérünket.

Egy kolasinai szeparatista, aki ezideig a rezsim legnagyobb ellensége volt, a következő szavakkal járult a király elé:

— Goszpodáru! Én a mai napig ellenséged voltam, nem szerettem a kormányod politikáját de ime most eléd járulok és esküszöm az élő Istenre, hogy hű és ragaszkodó alattvalód leszek, amilyen hű voltam megboldogult Nikola királyomhoz is! Isten engem úgy segítjen!

A király meghatottan kezét szorított a megtért szeparatistával.

Délben 12 órakor az udvari kertben ezer teritékű bankettet rendeztek, amelyen résztvettek az összes előkelőségek, miniszterek tábornokok, magasrangú udvari és állami méltóságok, valamint a meghívott vendégek. A peccenyénél a király felállt és

gyönyörű beszédet tartott

az összegyűlt közönségnek. Említette, hogy már több ízben óhajtott Crnagorába jönni, de a viszonyok és körülmények nem engedték. Most végre teljesült életének leghőbb vágya és résztvehetett egyúttal Rade vladika hamvainak átszállításánál is, ami a legnagyobb megelégedéssel tölti el. De alkalom adódott megismerni a crnagorcok bajait és óhajait és az isteni gondviselésnek köszönheti, hogy a szabad és független Montenegró népei közé kerülhetett, akik ma a szabad hazában a szebb és jobb jövő elé tekinthetnek.

A király szavai leirhatatlan lelkesedést keltettek. A vendégek percekig tombolva ünnepele a királyt. Erre Vesovics tábornok vezetésével kóliót táncoltak a vendégek, amely alkalommal a királynő, aki állandóan montenegrói népviseletben jár, a legnagyobb érdeklődéssel szemlélte a szép nemzeti táncot.

Délán 2 órakor a királyi pár visszavonult lakosztályába, este pedig Petrovics Bózsza Vojvodát fogadta, aki tudvalevőleg Nikola király nagybátyjának öccse. A király a Kardgyorgye csillag negyedik osztályát a kardokkal adományozta Petrovicsnak, a királyné pedig ezüstkeretbe foglalt fényképét nyújtotta át a Petrovics dinasztia legidősebb tagjának.

A szerdai nap folyamán a királyi palotában miniszteri konferenciát tartottak, amelyben közölték, hogy

a király amnesztiát ad a politikai bűnösöknek.

Az amnesztia az összes politikai bűntényekre és vétségekre terjed ki, amelyeket 1924. december 31-ig követtek el. Közönséges bűncselekmények nem esnek az amnesztia alá.

A miniszteri konferencia egyúttal a nagyszámu kitüntetésekéről tárgyalt, amelyeket a király parancsára szétosztanak a montenegrói előkelőségek között.

A király tegnap este írta alá az amnesztiáról és kitüntetésekéről szóló ukázokat.

A németek a Rajna-vidék kiűritését követelik

Genf, szept. 23. Bernstorff gróf a német birodalom volt washingtoni nagykövete, akit kormánya mint nem hivatalos megfigyelőt küldött ki a népszövetség ülésére, tegnap a következő nyilatkozatot tette egy angol újságírónak azon kérdésére, hogy belép-e Németország a népszövetségbe.

— Németország csak akkor lép be a népszövetségbe, ha a franciák kiűritik a Rajna balpartját.

Ezzel a nyilatkozattal állhat kapcsolatban

az a hír, hogy a franciák kiűritik a Rajna balpartját.

A Havas iroda jelentése azonban alaptalannak mondja azt a német forrásból származó közlést, hogy a Rajna vidéki zónát november havában kiűritik. Ebben az ügyben még nem hoztak határozatot a szövetségesek.

A magyarság ügyének tesz szolgálatot, ha előfizet a nyolcvoldalas „DELBÁCSKÁ“-ra!

Kávéházi árák leszállítása

A főkapitány a fekete- és fehér kávé árának leszállítását követeli

Mihalzics Sztanoje rendőrfőkapitány tegnap délelőtti magához kérte a novisadi kávéházak és azon nyilvános helyiségek tulajdonosait, ahol fekete- és fehér kávé árúsítanak. A főkapitány felszólította a megjelenteket, hogy 24 órán belül vagyis ma délelőttig szállítsák le önként a fekete kávé és tejes kávé árát, ellenkező esetben kénytelen lenne ellenük a drágaság letöréséről szóló törvény paragrafusai alapján eljárni.

A főkapitány ez alkalommal rögtön számszerűleg be is bizonyította a megjelenteknek hogy tulsokat kérnek a fekete kávéért és ezt sokkal olcsóbban is árúsíthatják. Ma egy kilogramm pörkölt kávé 60 dinár, ebből 14—15 liter kapnak, ami 240 csészét jelent. Ehhez a 240 csészéhez három kg. cukrot használnak fel, ami 50 dinárba kerül. Ez tehát összesen 110 dinár, amihez még 150 dinár más kiadást lehet venni, összesen tehát 260 dinárba kerül 240 csésze feketekávé, amiért viszont 720 dinárt, csészénként 3 dinárt kapnak a kávéosok. A főkapitány szerint tehát indokolatlanul magas a fekete kávé ára. Mihalzics Sztanoje főkapitány azt is közölte a kávéosokkal, hogy a zenés helyiségekben, este 9 óra után amikor hangverseny van, drágább lehet a kávé, de természetesen, akkor sem lehet három dinár egy csésze fekete kávé ára.

A hidon való villamos közlekedés

A novisadi hidszerelési munka megkezdése aktuálisá teszi a villamos vasutnak a hidon való átvezetését is. Dr. Milovanovic Milan polgármester ez ügyben már régebben átiratot intézett a villamos telep igazgatóságához. Miután nemcsak Novisadra, hanem a szomszédos Petrovaradinra és Kamenicára nézve is rendkívül nagy jelentőséggel bír az a kérdés, hogy lesz-e villamos forgalom a hidon vagy sem, a Delbácska munkatársa a villamos telep igazgatóságánál érdeklődött ez iránt.

Egyelőre még nem határoztunk a felett, hogy lesz-e villamosforgalom az új hidon — hangzott a válasz. A villamos vezeték elkészítése ma igen nagy összegbe kerül, ezért előbb az igazgatóság ülése fog erről határozni. Mindenesetre pontos költségvetést fogunk erről készíteni, miután magunk is tisztában vagyunk azzal, hogy milyen nagy jelentőséggel bír a villamosnak az új hidon való átvezetése. Abban az esetben ha lesz villamosforgalom a hidon, akkor a villamos csak Petrovaradinig közlekedik majd, Kamenicáig azonban nem.

Árviz Olaszországban

Firenzében és a város környékén tegnap éjjel nagy felhőszerkezet volt, amely sok helyen tetemes kárt okozott. Egy koldust, aki az Arnó kiszáradt medrében töltötte az éjszakát, megiepte a hirtelen növekedő áradat és a vizbe fullt. Tivoli mellett négy munkás megfulladt. Róma városa is tetemes károkat szenvedett a zivatar miatt. A fővárosban ma éjjel nem közlekedett a villamosvasút. A villanyvilágítás sem működött és a reggeli lapok nagy késéssel jelentek meg.

(x) Orvosi hír. Szilassi László dr. rendeléseit október hó 1-én Novisadon Jevrejska u. 4. sz. alatt megkezdi, rendel hugyszervi-sebészi (urologiai-sebészi, vese, húgycső stb.) betegségeknek.

Ne dobjon ki 12 dinárt

• Tolnai Világlapjáért,

10 dinárért

is megkaphatja „Kardos“ felülbélyegzéssel minden tőzsdében s laparúsítóknál.

A tábla jóváhagyta Beniczky büntetését

Még kaució ellenében sem helyezik szabadlábra a három évi fogházra ítélt Beniczky Ödön volt magyar belügyminisztert

Budapest, szept. 23. A budapesti ítélőtábla tegnap tárgyalta Beniczky Ödön ügyét. A budapesti kir. törvényszék tudvalevőleg kormányzósértés miatt három évi fogházra ítélte Beniczky Ödön volt belügyminisztert. Az ítéletben az ügyészség megnyugodott és csak Beniczky Ödön felebbezte meg, ennél fogva a tábla nem emelhetette fel a büntetést, hanem csak jóváhagyhatta azt, vagy leszállíthatta.

Tegnap reggel már nyolc órakor erős rendőri készültség szállította meg az Országház-téren levő igazságügyi palota környékét, hogy esetleges tüntetéseknek vagy rendezvarásnak elejét vegyék.

A tárgyalást délelőtt háromnegyed 10 órakor nyitotta meg Gadó István elnök. Beniczky Ödön nem jelent meg a tárgyaláson. Az elnök megkérdezte az ügyészt, hogy van-e indítvány a zárt tárgyalást illetően, mivel a törvényszék az ügyet zárt tárgyaláson tárgyalta.

Moroza Dénes dr. főügyész helyettes bejelentette, hogy indítványt akar tenni a zárt tárgyalásra vonatkozólag, kérte azonban az elnököt, hogy ezen indítványát is zárt ülésen tehesse meg. Gadó István erre kiüritette a termet. Két perc múlva ismét bebocsájtották a közönséget és ekkor az elnök kihirdette, hogy a tábla helyt ad az ügyész előterjesztésének, aki a közrend megóvása céljából zárt tárgyalást kért.

A zárt tárgyalás után Gadó Sándor elnök közölte a hírlapírókkal, hogy a tábla az első bíróság ítéletét helybenhagyta és a védő által a szabadlábra helyezés iránt benyújtott kérelmet, valamint a kaució melletti szabadlábra helyezés iránt előterjesztett kérelmet is elutasította. A védő az ítélet ellen semmisségi panaszt, a határozat miatt pedig felfolyamodást jelentett be.

A német nacionalisták és a biztonsági paktum

Berlin, szept. 23. A német nemzeti néppárt parlamenti és országos szövetségének elnöksége tegnap megbeszélést tartott a biztonsági paktum kérdésében és Westarpp grófnak a frakció elnökének referátuma után jóváhagyta azt az okfejtést, amelyet a párt és a birodalmi frakció elnöke, továbbá Schiel miniszter a külpolitikai kérdésekben követendő állásfoglalás tekintetében felállított. A lapok értesülése szerint a német nemzet hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy Németország részt vegyen a biztonsági paktum ügyében összehívandó miniszteri konferencián, azonban oly értelemben, hogy ez a miniszter-összejövetel nem végérvényes paktum-kötés, hanem csupán előzetes megbeszélés lesz. A német nemzeti

párt felfogása megállja a helyét, minthogy a miniszterek konferenciája nem hozhat végső döntést a biztonsági paktum kérdésében, hanem az első értekezletet megbeszélések fogják követni a Csehország és Lengyelországgal esetleg kötendő döntőbíráskodási szerződést illetőleg és csak a megbeszélések után megtartandó zárókonferencia fogja ráútni az egész munkára a pecsétet.

Prága, szept. 23. Az egész prága sajtó állandóan nagy érdeklődéssel tárgyalja a német döntőbíráskodási tárgyalás kérdéseit. Általánosan hangsúlyozzák, hogy Csehország belügyeibe való beavatkozást nem szabad megengedni. Területi kérdések már eleve nem jöhetnek szóba.

Németország visszafoglalja gyarmatait

London, szept. 23. A brüsszeli Le Popule, amely szoros kapcsolatban van Wanderwelde belga külügyminiszterrel és brüsszeli angol nagykövettel, az alábbi fontos hírt közli: A népszövetség legutóbbi tárgyalásainak folyamán felmerült az a terv, hogy a Togo vagy Kamerun egyes részeit, amelyek Anglia fennhatósága

alatt állanak, át kellene engedni Németországnak. Mértékadó helyen ezt az indítványt azzal okolják meg, hogy Németországnak módot kell nyújtani gyarmati tevékenységre, és ezzel megkönnyíteni azt, hogy Németország belépjen a népek szövetségének kötelékébe.

Amerika drámai küzdelme a levegő meghódításáért

A tengerentúlról érkező hírek mozaikjából hatalmas tervek körvonalai bontakoznak ki. Arról van szó, hogy Amerika valóban az emberiség szolgálatába akarja állítani az aviatikát, amely eleddig még csak a bravurok koráig jutott el.

Ezelőtt mintegy másfél hónappal kezdtek érkezni az Egyesült-Államokból azok a hírek, amelyek az egész világon azt a reményt kellették, hogy az amerikai vállalkozó szellem tovább ragadja az aviatikát erről a holtpontról. Egyszerre több nagyfontosságú akcióról volt szó. Ilyen volt pl., hogy Henry Ford — az egész világon talán a legismertebb név — egy aeroplán gyárat vásárolt avval a szándékkal, hogy a légiközlekedést ép oly népszerűvé tegye, mint tette a motorkocsiközlekedést.

A másik hír elmondta, hogy London és New-York között rendszeres légi személyszállító közlekedés fog megindulni, amely harmincöt óra alatt teszi meg utasaival az utat.

A vállalat Joseph Navarró négyszázötven lörös triplánját használná, amelyek 75—150 utast szállíthatnak, személyenként 55 fontért, ami nem több, mint egy első osztályú hajójegy ára.

Ily körülmények közt a közvélemény kedvezően fogadta John Hays Hammondnak azt az ajánlatát, hogy az egyik kormányozható léghajót, a Los-Angelest később meghatáro-

zandó feltételek mellett engedjék át személy- és áruszállításra a magánvállalkozásnak.

Maga Coolidge elnök egy héten keresztül halogatott, a hét leteltével azonban megjelent az elnök várva várt nyilatkozata, amely kedvezően fogadta a Hammond-féle tervet, sőt határozottan hangsúlyozta, hogy „látni kívánja a napot, amelyen kereskedelmi légi vonalak hálózzák be és szolgálják az Egyesült-Államokat.“ Az elnök még arra is utalt, hogy a tengerészeti miniszterium az ellen sem támasztaná nehézségeket, ha a Los-Angelesen kívül a Sheanodan is a kereskedelem szolgálatába állítatnék.

Alig terjedtek el e kellemes hírek, újabb szenzációja támadt a világnak. A nyolcvankét éves Cornélius Vanderbiltd közhírré tette, hogy Atlantában tizenegyezer hektár területet vásárolt egy légi flotta-telep számára, ahonnan több millió dollár befektetéssel el akarja látni az Egyesült Államok déli felének légi kereskedelmi szolgálatát.

Látható mindebből, hogy most már egészen másról van szó, mint amit azelőtt értettek „a levegő meghódítása“ alatt. Az aviatikát, a nagytőkéjű vállalkozás, háta mögött a legerősebb világállam politikai hatalmával, az egész emberiség szolgálatába akarja állítani. A részletesen kidolgozott tervek szerint a reformált légi forgalom már megindulásakor versenyezhet díjtételek dolgában egyéb közlekedési eszkö-

zökkel, viszont azért, hogy légvonalban nem kell törődni a földformációkkal, ellenben a közlekedés idejét egy ötödére rövidíti meg: oly óriási energia-megtakarítást jelent, amely az egész világ közgazdasági életének megreformálását jelenti.

E két-három hír érthetően felizgatta a gyakorlati aviatikusokat. Amíg a nagytöke terveket kovácsolt, egyre-másra érkeztek a hírek az aviatikusok egyszerű teljesítményeiről. A francia aviatikusok pl. lázasan készültek a 25.000 dolláros Raymond-Orteigröpülésre, amely a Páris-Newyork közötti távolságot berepülését megállás nélkül kívánta meg. Londonból híre jött, hogy Berlinből Londonba aeroplánon ötven millió dollár értékű szállítottak a német kártérítéssel kapcsolatban. Az amerikai repülő flotta utra indult Hawaiba, ezt megelőzőleg pedig Fort Tildenben nagyszabású légi hadgyakorlatot rendeztek. Nagy érdeklődést váltott ki a közönségből tizenöt aviatikusból álló önkéntes légi flottának Marokkóba való röplése, hogy a franciák és spanyolok oldalán a rif-kabilok elleni harcban résztvegyen.

E folytonosan stimuláló hírek között vannak zavaróak is. Augusztus végén Traser Hate kapitány, az ismert golf-bajnok, a legkiválóbb pilóták egyike, Coolidge elnök egyik szárnysegéde, szerencsétlenül járt. Gépe kigyulladt s üstököshöz hasonlóan zuhant a földre. A Hawaiba repült flotta egy gépe is nyomtalanul eltűnt a Csendes Óceánban. E két eset azonban a világ forgatagában csak epizód maradt.

Evvel szemben a történelemben kerül be az a borzasztó vihar, amely a Sheanandoah-t legénységével együtt szept. 2-ikán teljesen megsemmisítette. Minden más országot bémává rémített volna ez a hír, az amerikaiak azonban józanul felocsudtak az első rémületből. Mégis néhány napot a lázas idegesség állapotában töltöttek el. Keresték a bűnbakokat; elmozdítások, letartóztatások egymást érték. Megnyilatkozott a hagyományos amerikai vallásosság is. Klein parancsnok pl., aki a vizsgálókat vezeti, ismételtén kijelentette, hogy ember nem vétke a szerencsétlenségben, mert a Sheanandoah-t, az eddigi legnagyobb léghajókolosszust, Isten pusztította el.

Látszólag szomorú tünet, hogy a lakehorosti léghajó-állomást bezárják, viszont a Fehér Házban már meghozták a döntést, hogy a Sheanandoah helyébe új kormányozható léghajót kell építeni.

A léghajózás nagy drámájának egy önálló felvonása zajlott le a világ szemeláttára. Amikor az ember a lehevesebben akart valamit, a sors akkor sújtott le a legnyilvánvalóbban. Az ember azonban tovább dacol. Az a kor, amelyet Coolidge, Ford és Vanderbildt készítenek elő, be fog következni. A Titánok a modern harca győzelemmel fog végződni.

Egészséges gyomornak is használ

igmándi

késérőviz. Kitűnő étvágyat, nagyszerű közérzetet és munkakedvet jelent.

Csinos vaságyak sodrony matracral

részletfizetésre **600 dinárért** kaphatók **Peklónál** Novi Sad, Ustavka ulica 29. szám.

Apolló szeptember 24-én.

Az asszonyok ellensége

Páratlan hatása filmmű a háborúról és — szerelemről 8 felvon.

!!Pazar rendezés!!

Főszereplők:

LIONELL BARRYMORE
és ALMA RUBENS

1783-1-2

A noviszádi városi tisztviselők felmentése

a helyi radikális párt vezetőségének tudtával történik

Noviszád város közigazgatásának zavartalan menetét meglehetősen akadályozza a sok és gyakori tisztviselőváltás. Minduntalan érik meglepetések nemcsak a felmentett és nyugdíjazott tisztviselőket, hanem a város polgárságát is, amely fizetheti a felesleges számban nyugdíjazott tisztviselők nyugdíját.

Ilyen körülmények között nagyon is érthető hogy bizonyos elégedetlenség mutatkozik még a radikális polgároknál is, mert az adók őket is sújtják. Általános a panasz amiatt, hogy a radikális párt noviszádi szervezetének vezetői nagyon is éreztetik hatalmukat a tisztviselőkkel szemben, nem kérdik azonban meg a polgárokat, hogy mit szólnak ehhez a gyakori tisztviselő cseréhez. A legutóbbi felmentések illetve nyugdíjazások alkalmával a radikális választók ezen elégedetlensége nyíltan is kifejezésre jutott. A noviszádi radikális párt vezetői erre szükségesnek tartották kijelenteni, hogy a legtöbb tisztviselőfelmentés és nyug-

díjazás az ő tudtuk és megkérdezésük nélkül történik.

A Delbácska munkatársa ezzel szemben a legmegbízhatóbb helyen arról értesül, hogy a belügyminiszterium B. B. B. osztálya

mindég kikéri a noviszádi radikális párt vezetőségének vagy egyes vezetőtagjainak a véleményét akkor, amikor valamely tisztviselőt felmentenek vagy kineveznek,

sőt a legtöbb felmentés vagy kinevezés éppen a helyi párt szervezet vezetőinek előterjesztésére történik.

A belügyminiszterium B. B. B. osztálya soha sem cselekszik itteni radikális vezető ember tudta és megkérdezése nélkül. Ha az egész pártvezetőség véleményét nem is kéri ki, egyesek mindig tudnak a készülő tisztviselő cseréről. A helyi radikális párt azon védekezése tehát, hogy a tisztviselőcserék tudta nélkül történik nem fedi a tényeket.

„Biborba, bársonyba betakargatott aranyos, aranyos királykisasszony...”

Párisi divatlevél

Páris, szeptember hó. Gyerekkorom édes játéka bábójós mesére forduló szavai csendülnek fülemben, amíg a bontakozó öszítéli divat titoai után kutatok:

— Kit keressz?

— Biborba, bársonyba betakargatott aranyos, aranyos királykisasszonyt!

Ha nem is azt kerestem, azt találtam. Mert az 1925—26 őszenek-telének divatdámája legelső sorban is bársonyt fog viselni. (A bársony lesz a fő divatjelme.) Délelőttre, délutánra: a pamutbársony, estére: ezer színben, a selyembársony és a pann-bársony. Így mondja Mme Charlotte, a Premet-ceg vezető főnöke.

Am a többi nagy cégek is erősen favorizálják a bársonyt, főképp esti alkalmakra. Drecoll nagyon büszke rá, hogy sikerült felfedeznie és lefoglalnia a maga cége számára a pasztellszínű bársonyokon túl egy gyönyörű, mélyvörös bársonyfajtát. Jean Patou szintén a sötétvörös biborbársonnyal dolgozik legszívesebben. Jónéhány modellt vonultatott fel estiköpenyeket, képeket (szintén estére valókat) perze), és ruhákat, hosszú, bő (borjuszáj) vagy tapadó szűk prémmele szegett ujjakkal. A reneszánsz biborruháshálójakja, Tizian vörösbársonyba drappirozott asszonyai elevenednek meg az idén télen, persze modernizált kiadásban. A szoknyák ugyanis alig letek hosszabbak s a szabad lábszár legföljebb a nő ruházatkodás legújabb, nem tudom hányadik reneszánszának domináns jelensége, de az új vonal, a női figura megújuló, megváltozó sziluetije erősen emlékeztet a korai reneszánsz dómáéra.

(A derék ugyanis visszavonhatatlanul megrövidült!) Ha nem is huzzák alá szoros övvel a derékvonalat (sluszt), de a ruha szabása föltétlenül jelzi. A derékrész szabása oldalt egyelőre lágyan betartott (sveifolt). Követi a test formáit.) A legtöbb modelnél ma még alig hangsúlyozottan. De Docuillet már a testhez álló princesse-ruhát proponálja, (Jean Patou modeljei pedig határozottan derékbeszabottak), lefelé karcusodó felsőtesttel, kerek csipőkkel. (Mely divat — jaj! — alighanem a fűző reneszánszát is jelenti!)

(A szoknyarész kizárólagosan bő, nagyon bő, haragos!) Jól kinyithatja a pénztárcáját, aki az idén divatosan óhajt öltözni. A tavalyi egyenes, szűk ruhákból alig is lehet valamit felhasználni, kibővíteni, átalakítani. Az egyenes ruha meghalt), vége, éljen a bő ruha. Hiszen, ha nem lenne olyan drága mulatság ez a rapid, szigorú divatváltás (akárcsak 1914 őszen!) akkor, éppen magyar szemmel nézve, csak örülni lehetne neki. A magyar asszony teltebb alakjára százszor inkább illik az új haragos szoknya, mint az iménti zsákszabás.

A nagy bemutatók modelljei csaknem mind körben-harangosak. Már nem csupán a részleges harangbetét, a godet a divat. Mégis a remélhető átalakításokra gondolva, örömmel jegyeztünk fel pár finom, szép modelt Martial el Armand-nál, Ducuillet-nél, Premet-nél, amelyek „hátról még egyenesek, csak elől vannak harangba szabva, vagy behuzott, ráncolt betétekkel bővítve). Martial és Armand-nak meg Poiretnek némely mintaruhája különben hátról haragos, elől sima.

Elegáns átmeneti jelenség a berakásokkal bővített szövetruha. Főképp Jenny favoritja őket. Különösen finomnak találtuk Drecoll egyik halk, uri modelljét. Magasnyakú, derékban kicsit betartott sötétbarna szövetruha, felnyíló szemberáncokkal (Hohlfalten). A ráncok fényes selyemből betettek. A selyemdisz megismétlődik a ruhájumon és abból a keskeny, szalagsokorra kötött nyakkendő is.

(A ruhák anyaga különben a bársonyon kívül kaschaszövet, ripsz és délelőtti férfiszövetek.) Potou modelljei, kivált a köpenyek, nagyrészt férfikelmékből készültek. Docuillet a selyemserge-et hozza nappalra, s hogy a divatkirálykisasszony aranyos, aranyos, aranyos legyen: fényes ragyogó lamét estére, sok-sok arany- meg gyöngyhímzéssel! A nappali ruhát azonban alig díszítették, hál Istennek! Itt-ott kevés hímzés, biék, berakás. Minden szépségük a szabásban van. Épp azért nagyon elegánsak.

Ellenben rengeteg a prém. A széles boa elmaradhatatlan. A ruhák nyakát, ujját, gyakran a szoknya szélét is prém szegi. A köpenyeket mindég. Néha negyven-ötven cm széles is van egy ilyen prém-szegés. A róka a favorit, de igen sok a hamis-prém, festett, nyomtatott tigris-csokozással, háromszöges mintákkal. Az expresszionista mintázások még a prémeben is divnak. Hol a préme rajza, tarkázata ravaszan fonódó mértani ornamentumokkal élénk, hol a prémezés sziluetije cikk-cakkos, szeszélyes trapéz- meg háromszögformájú. Az „Arts décoratifs, az iparművészetek kiállításának hatása különben erősen érződik is az új divaton. A hímzések expresszionista, kubista rajzok. És (sok a kézzelfestett művészuha!) Drága, valóban unikumpeldányok. A legnagyobb közönség-sikert a pasztikusán ugynevezett relief-festéssel díszített estiruhák és a pénz hercegnőinek irigyelt, nagyon drága diszruhái.

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisád, Željeznička (Petőfi) ul. 38. szám.

Összezsukható vaságyak, spärherdek, gyermekkoszik legolcsóbb árban kaphatók. — Nikkelez. — Galvanizoz.

HIREK

1925. szeptember 24. Csütörtök

Római katolikus: *Gellért*. Protestáns: *Gellért*. Görög keleti: *Theodora*. A nap kel 5 óra 47 perckor, nyugszik 17 óra 57 perckor. A hold kel 12 óra 18 perckor, nyugszik 21 óra 51 perckor. Nemzeti Színház: A szenvedély tüze. Apolló mozi: Az asszonyok ellensége.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). **Jóslat:** Országunkban a légnyomás továbbra is gyöngülni fog, a szelek is gyöngék lesznek, az idő derült marad kivéve az északi és északnyugati részt, ahol helyenként felhős lesz. Hőmérséklet változatlan.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése: Magyarországon az idő meglehetősen derült, száraz, meleg, a hőmérséklet maximuma 26° C. minimuma, Debrecenben 12° C. **Jóslat:** Jobbára felhős idő várható, némi esővel és lényegtelen hőváltozással.

— **Polgármesterválasztás Petrovaradinban.** Kedden tartották meg Petrovaradinban a polgármesterválasztást. Polgármesterré Romics Dragutint alpolgármesterré pedig Jelasics Ivánt választották meg.

— **A noviszadi törvényszék büntetőtanácsainak munkája.** Mivel a noviszadi törvényszékben a büntetőügyek száma nagyon felhalmozódott, dr. Belajcsics Vladimir törvényszéki elnök két büntetőtanácsot szervezett. Az A tanács elnöke Gomirac Vojislav, aki tegnap jött meg szabadságáról a B tanács elnöke pedig Radulovics Dusan. Október 1-ig mindkét tanács kedden, csütörtökön és szombaton tárgyal, október 1. után pedig az A tanács hétfőn, szerdán és pénteken, a B tanács pedig kedden, csütörtökön és szombaton tárgyal.

— **A képesített kőműves és ácsmeztérek testülete** folyó hó 24-én csütörtökön este fél 7 órakor az Ipartestületben ülést tart. A titkárság.

— **Esperanto kurzus.** A Noviszadi Esperantista Laborista Rondo ezúton értesíti az esperanto nyelv iránt érdeklődőket, hogy folyó hó 30-án ingyenes esperanto tanfolyamot nyit, a református iskolában (Groblyanszka ul. 6.) A kurzus három hónapig tart, beiratkozni lehet mindennap este 7—8-ig az iskolában. Beiratkozási-díj három hónapra 25 dinár.

— **Közvetlen telefonösszeköttetés Becskerek és Novisad között.** Becskerek és Novisad között eddig csak Titelen át, körülményes úton bonyolították le a telefonértekezést. Az amugy is erősen igénybe vett vonalon csak igen nehezen kapható a közönség kapcsolást és bizony néha órákig is eltartott, amíg egy-egy sürgős telefonbeszélgetés lebonyolítására sor kerülhetett. A Becskerek és Novisad közötti telefonálás ilyenformán sok bosszankodással járt és a kereskedők inkább táviratilag, vagy más úton igyekeztek kapcsolatot fenntartani ügyfeleikkel. A noviszadi postaigazgatóság is belátta a helyzet tarthatatlanságát és új vonalat épített Zsabalj községen keresztül Becskerekig, amely a két fontos kereskedelmi és ipari gócpontot közvetlenül köti össze. A Tiszán átvezető részen nehezebb feladat elé állította a vonal átvezetése a munkásokat, ezen is azonban sikerrel átestek. Huszonnyolcméter magas oszlopokon vezették át a telefondrótot, amely most már Becskerekig megszakítás nélkül vezet. A próbabeszélgetés nagyszerűen sikerült és a szükséges formások elintézése után a napokban megnyitható az új telefonvonal, amelynek forgalomba helyezésével Becskerek és Novisad kereskedőinek régi óhaja ment teljessébe.

— **Mennyit költ Csehország hadseregére?** Prágából jelentik: A csehszlovák kormány négy milliárdot fordít hadügyi célokra az új költségvetésben, vagyis az összes kiadá-

sok negyven százalékát. Ezzel szemben kulturális célokra egy milliárdot sem költ a cseh kormány, tehát egy negyed részét sem annak, amit hadügyi célokra kiad. Középiskolákra annyit költ mint fegyverekre, szakiskolákra annyit mint ágyukra, műszaki főiskolákra annyit mint hadilovak vásárlására, tanárképző intézetekre kevesebbet mint tankokra egyetemre kevesebbet mint hadgyakorlatokra, intézetek fellállítására kevesebbet mint katonai térképekre.

— **Tolvaj szakácsné.** A noviszadi rendőrség tegnap letartóztatta Peics Mária szakácsnét, aki ellen egy beogradi kereskedő lopás miatt tett feljelentést.

— **Betyárvilág Horgoson.** Rózsa Sándor unokái úgy hajtják végre garázdálkodásukat az utóbbi időben, hogy üvegágóval átmettik az ablaküvegeket és elemelnek minden értékes holmit a lakásból. Ez a garázdálkodási mód Horgoson már rendszer. Az illetékeseknek jobban kellene ellenőrizni az elég nagy fizetési rendőrlégtységet, hogy ne csak a korcsnák körül cirkáljon, hanem a holdvilágos éjszakákon kivilágított, máskor pedig sötétben hagyott utcákban is.

— **Rablók és csendőrök harca Görögországban.** Athénből jelentik: Az Olimpusz hegyén már hetek óta rablóbandák garázdálkodnak, amelyek a közlekedési utak biztonságát veszélyeztetik. A rablóbanda elfogására tíz millió drachma jutalmat tűztek ki. A görög csendőrségnek végre sikerült a rablók rejtekhelyét kinyomozni. Órákig tartó harc után a rablók valamennyien csendőrkézre kerültek. Legnagyobb részük halott volt, az életben maradtakat a csendőrök a helyszínen lefejezték. A fejeket Athénba szállítják, ahol közszemlére teszik ki azokat.

— **Vakmerő rablótámadás Temesváron.** Temesvárról jelentik: Vakmerő rablótámadás történt tegnap Temesváron. A 86 esztendő Krammer József magánzó családjával éppen vacsorázott, amikor pisztolyos, törös, puskás rablók jelentek meg szobájában. Az egyik rabló revolverrel sakkbatartotta a családot, a másik kettő pedig feltörte a Wertheim szekrényt és a burorokat. Mialatt fosztogattak, megérkeztek Krammer kocsisai. Az őrtálló rabló kinyitotta a kaput, a másik kettő pedig megkötözte a mitsem sejtő kocsisokat. A banditák feje Barbulescu Valér mechanikus, a másik tettes Hrabovszki Miklós, a harmadik rabló lovag Marenicu László, aki az osztrák-magyar hadseregben főhadnagyi rangot viselt és ez év augusztusában szabadult ki a Csillag börtönből.

— **A Római zarándokok figyelmébe.** Dr. Resch Ignác csébi plébános szakavatott vezetése mellett zarándoklat indul Rómába. Dr. Resch plébános a mai napon pár napra Rómába utazott, hogy ott a lakáskérdést pontosan elintézzé és a pápai kihallgatást kieszközölje. Visszatérte után közölni fogja a részletes programot. Mindkét zarándoklat egyszerre indul okt. 12-én. Szuboticán és Szomborban lehet a zarándok csapathoz csatlakozni. A Szomborban csatlakozók ne váltsanak jegyet, mert ezt a rendezőbizottság szerzi be. Jelentkezni lehet még okt. 1-ig a Sziv Ujságnál Szuboticán. A zarándoklat október 30-án érkezik vissza.

(x) **Tüzfát, kokszt, kösznet** mielőtt beszerez, tekintse meg *Krajačević* faterpét. Telefon 165.

— **Halló! Halló!** — Tudja-e Ön, hogy 15 dináros belépti jegye egy sült malacot nyerhet?

— **Hol? Mikor?** — Folyó hó 27-én a Kath. Olvasókör saját helyiségében (Epreucca 16.) rendezendő nagy szüreti mulatságán.

(x) **Ugrai Lajos** nyug. polg. isk. tanár hegedű és zongora órákat ad lakásán, Petra Zrinjskog ul. 27. szám. 1695-1-0

— **Bőnvádi eljárás a franci kommunisták ellen.** Párisból jelentik Hunanite hársábjain a marokkói háború ellen közölt kiáltvány miatt 12 kommunista, köztük a Humanité ügyvezető igazgatója és két képviselő ellen megindították a bőnvádi eljárást.

Pályaudvarokon mindig követelje a „Délbácskai”

SPORT

Novisad és az új szabály

Az új offszajd szabályra sokan elmondták véleményüket. Nyilatkoztak a világhírű angol professzionista legjobb klasszisu csapatok vezetői. Olvasunk véleményeket a német, cseh, magyar, sőt a hazai sportlapokban is. Az új szabályok mindenütt a vezető csapatok nagyszerű szakértőit szólaltatják meg. Ezek kivétel nélkül oda nyilatkoznak, hogy az új szabály kitűnő, mert élénkebbé teszi a játékot, amely a vég nélküli passzolgatások miatt már szinte unalmasá vált. Azért is jó az offszajd szigor enyhítése, mert a világhírű csapatok világhírű játékosai centiméter pontossággal kezelték az egy hátvéd rendszert, amelyet az ugyancsak világhírű játékbírók természetesen mindig méltányoltak úgy, hogy a játék szépségét a sok szabadrugás lerontotta.

Noviszadi szemüvegén vizsgálva az új szabályt, megállapíthatjuk, hogy ez a rendelet a futballtársadalom felső tizezrének érdekeit szolgálja. A miénket nem. Mi még nem panaszkodhattunk arról, hogy a rövid passzjáték nálunk talán túltengett volna.

Mi még sohasem találtuk unalmasnak csatárjaink passzjátékát, ellenkezőleg gyönyörködünk abban és mindig többet kívántunk belőle. Mi alig éreztük a túlzásba vitt egyhátvéd rendszer hátrányait. Néhány centiméter nálunk nem sokat számít, sem a játékosoknál, sem a bírónál, tegfeljebb a közönségnél, de az meg úgy sem érezné jól magát zajongás nélkül.

Igy haladtunk lassan a tökéletesedés felé, amelytől a nagyhirű külföldi csapatok ugyalszik már megcsömöröttek.

Az új szabály a lapos passzjátéknak ez a fejlődését nálunk most egy csapásra megszüntette. Nem kell nagy technikai felkészültség. Legrosszabb esetben egy ellenfelet kell kicselezni és a labdát a gyorslábú szélsőnek kiadni. Megszűnnek a szemet gyönyörködtető káprázatos trükkök a csatársor és fedezetorompompás együttműködésével felépített gólhelyzetek.

A távolságok megnagyobbodnak, a lapos, kétméteres passzokat, harmincméteres szökteések váltják fel, amelyeknél a pontosság nem nagy szerepet játszik. Mig azelőtt a 10—15 gyönyörű passz után elért gól a közönségből kombinációk alatt visszafojtott izgalom óriási lelkesedését váltotta ki ezentul az ellenfeleltől megszökő csatár gólja véletlen kiszökésnek foglátszani. A játék a közönség szempontjából nagyon sokat veszít érdekességéből és félő, hogy a nivós játék élvezéséhez hozzászokott közönség közömbössé válik.

De azért vannak az új szabálynak jó oldalai is. A nagy lerohanások, állandóan nagy távolságok gyors befutása fejlett tüdőt és erős szervezetet kíván. Megszűnik az, hogy egyoldaluan fejlett, vagy éppen beteges és nyegle játékosok kizárólag technikai tudásuk folytán érvényesülhessenek.

A játékos nevelés könnyebb lesz. Zsonglőrök helyett klubszerető, odadó futballisták kelienek. Minden remény meg van arra, hogy a

Pályázati-szelvény

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

Macsva (Sabdc)—Radnicski

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

veszélybekerült amatőrismus szebb jövő elé tekint.

A durvaságok számai csökkennek, mert a bíró figyelmét csaknem kizárólag a játékosok fegyelmzésére fordíthatja.

Több gól fog esni, s minthogy mégis csak ez a fő, a közönség majd csak megvigasztalódik az elmaradt technikai szépségeikért.

A sabáci Macsva, közönségének fegyelmzésétől eltekintve nagyon jó játékerőt képvisel. Centerhalfja Kiss, valamikor a budapesti KAC játékos volt, de ezenkívül főleg a csatársorban néhány kitűnő játékos játszik. A vasárnapi bajnoki mérkőzés tehát nehéz feladat elé állítja a novisadi munkáscsapatot.

A beogradi alszövetség jóváhagyta a novisadi másodosztály két csoportos beosztását, most már csak a mérkőzések kísorsolása van hátra. Ugyancsak kimondták Beogradban, hogy bajnoki mérkőzéssel egyidejűleg barátságos mérkőzést nem szabad rendezni.

A NAK ma este 8 órakor a Maros féle vendéglőben választmányi értekezletet tart. A vezetőség felkéri a tagokat, hogy teljes számban jelenjenek meg.



A Lengyelvér

Bemutató előadás a Nemzeti Színházban

Nedbál Oszkár komoly muzsikusként. Simphoniai és koncertdarabjai az egész világon ismeretessé váltak, egyik balettje pedig „Des Teufels Grossmutter”, melynek a bécsi operában volt a bemutatója, szindus polifoniája és dvorszaki ritmusával a klasszikus zene rajongóit is meghódította. Mint a bécsi symphonikus zenekar sok esztendőn át volt dirigense, talán akaratlanul is ráragadt a bécsi operettstílus, már pedig a „Caffé Museum” muzsikusi törzszakosztala féltékenykedő ekszkuzivitásával nem sok reményt nyújthatott az érvényesülésre. Nedbál azonban egyáltalában nem skrupulózus, a klikkal szemben nem voltak aggályai és rövidesen a Lehár és Kálmán kultusz dühöngő tombolása után, piacra dobta a „Lengyelvért”. A melódia és sláv reminiscenciákkal telelt, pattogó ritmusú operettnek óriási volt a sikere. A komoly muzsikusként Millöcker és Strauss reneszánszát emlegették, a klasszikus stílus visszatérését a modern operettbe. A kivételesen kitűnő sujet, amely más utakon keresi a szinte lapidáris egyhangúsággal visszaterő „bonyodalom” megoldását, a két kiváló szövegíró, Stein Leó és Spero Eugén tehetséges munkáját dicséri. A „Lengyelvér” áttörte a Bodánsky és Willner frontot és olyan kedves mesével lepte meg a közönséget, amely szinte szokatlan a bécsi operett történetében. Nedbál operettje valóságos slágerdarab lett s a világ összes színpadait bejárta, Nedbál pedig egy csapásra negyediknek csatlakozott a Lehár—Kálmán—Fall triumvirátushoz, amely az elismerés zászlóját hajtotta meg a kiváló tehetségu muzsikusként.

A Nemzeti Színház vezetőségének izlését dicséri, hogy a novisadi publikumot is, kissé elkésve ugyan, megismertette Nedbál gyönyörű zenéjével. Az előadás meglepően jó volt s az együttes szinte frappáns munkát produkált. Az est szenzációja és kellemes meglepetése: **Mikulics Evka**, az ujonnan szerződött operett-primadonna, aki a női főszerepben olyan tökéletes alakítást nyújtott, amelyben a Nemzeti Színház színpadán még nem volt részünk. Egy kiforrott, nagyműveltségű tehetség bontakozott ki előttünk, egy vérbeli művésznő és egyéni talentum, a külföldi kultúra zománcával és az igazi primadonna minden kvalitásával. Nem a bécsi primadonnastílus követője, nem az a bizonyos lapidáris heje-huja játékmódor, amely Mizzi Zwerenz eruptív kitérőseire emlékeztet, hanem egy komoly, átgondolt kabinetalakítás, amely invenciózus és minden porcikájában a

sláv temperamentum megragadó fellobbanása. Ritka művészettel kezeli hanganyagát és pianissimói csodás színezetűek. A színház elsőrangú akvizíciója ez a kiváló zsenialitású művésznő, aki bemutatkozásával szinte forradalmat keltett és nyílt színen is szünni nem akaró tapsra ragadtatta a közönséget.

Popiel szerepében **Kokotovics** mutatkozott be, a spliti színház volt tagja. Fiatal, ambiciózus művész, aki Klemencsics mellett kitűnően fogja betölteni a repertoár eddigi hézagjait. Kedves és szinpatikus, jó táncos, kifogástalanul dikciójuk, egy olyan előny, amelyet nem lehet eleget becsülni a jelenlegi operett-ensemble szőnyelő modora mellett. A férfi főszerepben **Pisek** jó volt. Elsőrangú alakítást nyújtott **Odzics**, a színház legtehetségesebb férfi tagja és bravuros komikus; továbbá **Olivieri-Illic** asszony, aki háládatlan szerepében is csengő hanganyagával és művészi játékával kiváló tehetségét ragyogtatta, végül a többi szereplők és a kar is, amely különösen a harmadik felvonás imajelenetében nagyszerű hatást ért el. A darabot **Krancsevics** rendezte kifogástalanul és **Szelinszki** tanította be zenei részét művészi hozzáértéssel.

A közönség, amely az utolsó helyig megtöltötte a nézőteret, kitűnően mulatott és számtalanszor hívta a szereplőket a függöny elé, egyes táncszámokat pedig megisméltetett. A „Lengyelvér” a kasszadarabok legjobb reményességével indult utnak Novisadon is. K. A.

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők a „FŐKÖNYVELŐ” címre írjanak, Póstaftók szám 75

818-0



Külön rendelkezések a répaszállításra

A vasut, hogy gondoskodjék a cukorrépaszállítás rendes lefolyásáról, úgy rendelkezett, hogy a répaszállítás egész idején kiküldöttel legyenek Verbászon, Cservenkán és Veliki Becskerekén. Minthogy pedig a szállítás idejére rendkívüli vonatokat is vezetnek be, Cservenka és Novi Verbász ez időre rendelkező állomások lesznek. A szolgáltatást tevő forgalmi hivatalnokok Novi Verbász, Cservenka és Veliki Becskerek állomásokon közvetlenül a subotcai vasutigazgatóság e kiküldöttének lesznek alárendelve, ezek rendelkeznek a gépekkel, a vonat-személyzettel és az üres szerelvényekkel. A vagonoknak a nyílt pályákon való kiküldése is réparakodás céljaira, e kiküldöttek rendelkezései, szerint történik.

A répanak komplett vonatokon való szállítására az igazgatóság e célra a szükség és lehetőség szerint rendel ki gépeket és vonat-kisérő személyzetet. A répaszállításnak akadálytalan lebonyolítása végett a berakó állomások kötelesek naponta délután 6 óráig távirat útján jelenteni az illető kiküldöttnek a megrakott kocsik számát, melyek továbbításra várnak.

A répaszállítást elsősorban a rendes vonatokon kell végezni és csak szükség esetén külön, rendkívüli vonatokon. Ecélből kötelesek a közbeeső állomások idejében jelenteni a répával megrakott kocsik mennyiségét a rendelkező állomásoknak, ezek aztán tartoznak a répas-kocsikat elsősorban minden más előtt továbbítani, kivéve az élőállat-, gyorsan romló és katonai küldeményeket és az irányított üres kocsikat.

Minden rendes vonatot a legnagyobb megterhelésig kell kihasználni. Minthogy a gépeket a cukorgyárak nem látják el a szükséges anyaggal, azért az illető állomások kötelesek

idejében gondoskodni a szükséges anyagról és állandó készletről.

A cukorgyárak kötelesek a szükséges vagonokat 24 órával korábban megrendelni a berakó állomásokon, amint az elő van írva. Ezenkívül tartoznak a subotcai vasutigazgatóság főpénztáránál letétbe helyezni 20 ezer dinárnyi állandó készpénzletét, mint biztosítékot a feltételek betartásáért a vagonok megrendelése és megrakása körül. Ezt a letétet a szükséghez képest ki kell egészíteni. Eszerint a berakó állomásoknak nem kell követelniük foglaló letétét a répa berakására szükséges vagonok megrendelése alkalmával, mindazonáltal írásban kell jelenteniük a kerületi kocsiosztásnál a kiküldött vagonok fel nem használását, hogy le lehessen vonni a letétből a megfelelő összeget elveszett foglaló gyanánt.

Csak a fővonalról érkező répát szabad a cukorgyárban lemérni, a helyérdekű vonalokról jövőket pedig csak akkor, ha az átvevő vagy indító állomásokon nem lehetett ezt megtenni.

Tekintettel arra, hogy a répaszállító vonatok sebessége nem nagyobb óránkénti 25 km.-nél, azért a 15 tonnás vagonokat teljesen ki kell használni, a 20 tonnásakat pedig csupán 16 tonnáig. Ha ennél kevesebbet raknak is be, mégis 15, illetve 16 tonnáért kell díjat fizetni.

A fuvarlevélben pontosan meg kell jelölni a teljes súlyt és a saját-súlyt.

A fuvardíjat egyetlen gyárnak sem hitelezi a vasut, hanem azt naponként kell kifizetni.

Csehországgal kötendő kereskedelmi szerződés. Csehországgal október elején kezdődnek meg a tárgyalások kereskedelmi szerződésünk megkötése érdekében. Ezt megelőzőleg a két delegáció kicseréli a fontosabb kérdésekre vonatkozó jegyzéket és ezek áttanulmányozása után megkezdődnek az ülések.

Értesülésünk szerint Csehország egyik lényeges feltétele, hogy a vas vámjára ne lehessen több 4 arany dinárnál, 100 kg. vasra.



A dinár árfolyamai

Bécs 1257.— Prága 60.10
Budapest 1270.— Berlin —.—

Szept. 23	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.22	—	—	178.25
Zürich	—	1087.50	1089.—	1930.50
Newyork	518.25	56.30	56.30	—
London	25.11	273.27	274. ³ / ₈	484. ⁵ / ₈
Páris	24.55	267.50	268.50	473.50
Milano	21.15	230.—	230.50	408.—
Prága	15.36	167.10	167.50	296.25
Berlin	—	1343.—	1345.—	2380.—
Budapest	0.007270	0.0792—	0.0794—	14.—
Brüsszel	22.70	245.—	—	438.—
Bécs	—	0.079450	0.0794—	14. ¹ / ₈
Bukarest	2.55	26.75	—	48.75
Amsterdam	—	2265.—	—	4018.—
Szofija	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szalóniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tözsde

1925 szeptember 23, 5 óra

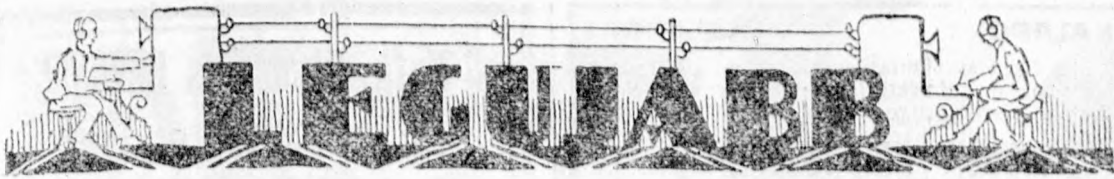
Bécs 0.0794— Prága 167.25
Páris 268.— Zürich 1088.—
Milano 231.— London 273.25
Newyork 56.30 Budapest —.—
Irányzat: mind pénz, szilárd

Zagrebi tözsde

1925 szeptember 23, 5 óra

Bécs 0.0794— Prága 166.³/₈
Páris 268.— Zürich 1089.—
Milano 231.— London 273.50
Newyork 56.35 Budapest —.—
Irányzat: mind áru, várakozó

Olvassa a Délbácskát!



Kommunista puccs készült Budapesten

— Negyvenkét kommunistát letartóztattak —

B u d a p e s t. szept. 23. A főkapitány-ság politikai osztálya nagyon sok Vági párti kommunistát figyelt meg, hogy hol jelentkeznek és mit csinálnak. A megfigyelő rendőri szolgálatnak szenzációs eredménye lett. Kinyomozták, hogy Bécsből nemrégiben a legnagyobb titoktartással álnév alatt Budapestre érkezett Rákosi Mátyás volt kereskedelmi népbiztos, hogy a Vági párt embereit kommunista alapon megszervezze. Tegnap délutánra készítette elő a politikai detektívcsoport a rajtatitesszerű támadást a titokzatos kommunisták

ellen. Egymásután szállították be a meglepett embereket, utóbb már tolonckocsit kellett igénybevenni. Összesen 42 ember került a rendőrségre, köztük három nő. A főkapitány-ságon egy zárt szobában helyezték el őket. Detektívek és rendőrök figyelték, hogy a lefogott kommunista munkásokat senki ne közelíthesse meg. A Bécsből Budapestre érkezett volt pénzügyi népbiztos kommunista puccs céljaira igyekezett megszervezni Vági embereit. Most ennek a puccsnak a részleteit akarja a rendőrség kideríteni.

Amerika fegyverkezéssel vádolja Franciaországot

Borah amerikai szenátor nyilatkozata a háborus adósságokról

London, szeptember 23. A Daily Express Washingtonba kiküldött külön tudósítója beszámolóját folytatott Borah szenátorral, a külügyi bizottság elnökével Franciaország háborus tartozásairól. Borah szenátor a következő nagyjelentőségű nyilatkozatot tette:

— Véleményem szerint Franciaország jelenleg épen olyan pénzügyi helyzetben van, mint amilyen fizetésképes volt Anglia akkor, amikor háborus adósságait rendezte az Egyesült Államokkal.

Ha Franciaország nem folytatná olyan mohón fegyverkezését, akkor az Egyesült Államok elengednék egész háborus adósságát.

Amerika azonban nem látja semmi okát annak, hogy könyörületet tanúsítson Franciaország irányában, amely ország nemcsak saját magát, hanem szövetségeseit is annyira fel-

tegyverzi, hogy Európa ma sokkal inkább hasonlít egy fegyveres táborhoz, mint a világháború előtt.

Franciaország azáltal, hogy bevonult a Ruhrvidékre, az emberi haladást mérő órát 50 évvel visszafelé fordította.

Ha Franciaország azt kérte volna, hogy enyhítsünk terhéen, mert hasznos célra akar pénzt fordítani, méltányos elbánásban részesült volna, ezt azonban nem tette meg és így nem kaphat jobb feltételeket adósságai fizetésére, mint amit Anglia kapott.

Borah szenátor nyilatkozata után alig hihető, hogy az a francia delegáció, amely Caillaux pénzügyminiszter vezetésével ma érkezik meg Newyorkba, valamilyen eredményt is fog elérni a francia háborus adósságok rendezése ügyében.

Nem lesz új tárgyalás a Tisza-pörben

Sztankovszki a Csillagbörtönben új vallomásra jelentkezett — Nyilatkozik a nagy pör tárgyalási elnöke

Budapesti jelentések szerint Sztankovszki a Tisza-gyilkosság résztvevője a Csillagbörtönben ügyvédje előtt azt a vallomást tette, hogy Tiszát ötletszerűen s minden előzetes megfontolás vagy megbeszélés nélkül gyilkolták meg.

Amikor ugyanis a forradalom kitört ő több társával a városligetben járt, amikor azt hallotta, hogy a forrongó tömeg azt kiabálta, hogy itt lakik Tisza Pista s ekkor hirtelen egyik társuknak Szántó Bélának az az ötlete támadt, hogy hatoljanak be Tisza lakásába és fogják el. Mikor szobájába értek, Tisza dacosan és büszkén fogadta őket és előtte revolver hevert. Ezen felbőszülve s attól tartva, hogy fegyvert használ ellenük, rálőttek. Hüttner, aki a Tisza-perben beismerő vallomást tett, nem volt a gyilkosok közt.

Sztankovszki azután megmagyarázta azt,

hogy Hüttner miért vállalta magára a gyilkosságot. Ennek oka az volt, hogy egy igen előkelő egyén járt állandóan Hüttnerhez a Margit-körúti katonai fogházba, ahol hetenként ezer koronát tett le Hüttner részére az egyik altiszt kezébe, hogy így Hüttnerrel rávegye arra, hogy a gyilkosságot magára vállalja.

A nagy feltűnést keltett vallomásra azonnal megjelent Gadó István kúriai bíró nyilatkozata, aki a Tisza-pörben tárgyalási elnök volt, amelyben az egész vallomás értéktelen s lehetetlen beállítását bizonyítja, mivel a bíróságnak ez ügyben alapos és fontos adatok álltak rendelkezésére s a tanuk egész légióját hallgatta ki, amelyből a gyilkos személyét kétségtelenül megállapíthatta. Ezen nyilatkozat után kétségtelen, hogy a Tisza-per új tárgyalásáról szó se lehet.

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátra ékban levő előfizetőinket és viszontjárókat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

Piaci árak szeptember 19-én:

Vágómarha 1a	—	—	9.—10.50
Borjú	—	—	14.—17.—
Sertés	—	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	—	—
Bárány	—	—	11.—13.—
Vágott iral	—	—	20.—25.—
Hal	—	—	15.—20.—
Hal, apró	—	—	10.—14.—
Hízott lud kiló	—	—	17.—18.—
Sovány lud párja	—	—	90.—120.—
Fiatallud párja	—	—	80.—100.—
Kacsa párja	—	—	50.—60.—
Pulyka pár	—	—	85.—100.—
Csirke, rántani való	—	—	35.—45.—
Tojás	—	—	1.—
Muhar széna	—	—	—60.—70

TŐZSDE

Chicago terménnytőzsde

1925 szeptember 23, 10 óra

Buza	Tengeri
Szeptember. . . 149. ⁵ / _s	Szeptember . . . 86. ³ / _s
December . . . 149. ⁵ / _s	December . . . 80. ³ / _s
május 1926 . . . 152. ⁷ / _s	május 1926 . . . 84.75

Irányzat: buza gyenge, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménnytőzsde

1925 szeptember 23. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, d.k. kínálat 260, kereslet 255

Zab

bácskai sentai parit. d.k. kötés 155.—, 300 mm szerémi duplikát kassza kötés 159.—, 200 mm

Tengeri

bácskai dup. kassza kínálat 180, kereslet 177.50 kötés 180.—, 200 mm

bácskai fővonal d.kassza kötés 182.50, 150 mm szerémi d.k. . . . kötés 180.—, 200 mm

Buzaliszt

bácskai nullás g d.k. . . kötés 415.—, 100 mm

Irányzat: nyugodtabb

A DUNA VIZÁLLÁSA

Szeptember 10-én reggel	—	—	477
Szeptember 11-én	—	—	472
Szeptember 12-én	—	—	461
Szeptember 13-án	—	—	448
Szeptember 14-én	—	—	437
Szeptember 15-én	—	—	406
Szeptember 16-án	—	—	391
Szeptember 17-én	—	—	376
Szeptember 18-án	—	—	364
Szeptember 19-én	—	—	355
Szeptember 20-án	—	—	345
Szeptember 21-én	—	—	333
Szeptember 22-én	—	—	318
Szeptember 23-án	—	—	302

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Gazdászok!

kik elhelyezkedni nem tudnak, vagy **tőkájüket intenzív**

mezőgazdasággal

akarják gyümölcsöztetni, azok írjanak „Munka” jeligére a kiadóba.
1716-1-0

Két szoba, előszoba,

éléskamra, pince és mellékhelyiségekből álló ház azonnal kiadó.

Ivan Krnčević

Kamenički put 58. (Marijaš-sal szemben.)

Ha jól akar **aludni**, úgy tegyen ágyába **sodronyágybetétet**

amelyet méret után a legjobb és legtartósabb kivitelben

Kramer Testvérek

sodronyáru gyárban, Novi Sad, Mali Liman szerelést be.

APRÓ HIRDETÉSEK

VILLA, amely 6 szobából, konyhából, mosókonyhából, cselédszobából, éléskamrából, angol kiozet, fürdőszobából, házmesteri lakásból, nagy pincéből és a többi szükséges mellékhelyiségből áll, vízvezetékkel és mely kuttal ellátva, villanyos megálló (mellett jutányosan eladó. Megtekinthető naponta d. u. 3-5-ig a háztulajdonosnál, Futoski put 91. 1-3

RETORTAFASZENET és TŰZFAT ajánl Hubert Lajos, a teslici iparművek vezérképviselője Novisad. Postafiók 25. 1-0

Állandó SOFFÖR iskola. Beiratkozni lehet naponta Pesenjanski Józsefnél Novisad, Magyar-utca 53. 1610-1-6

WERTHEIMKASSA olcsón eladó és különféle irodai berendezések. Bővebbet a házmesternél, Njegoševa ulica 1. szám, (Fondova Bank épület.) 1798-1

HIRDETÉSEK**Egy szoba-konyha lakást**

adok takarítás és kiszolgálás ellenében. Érdeklődők forduljanak

Steiger-Kazal mérnökhöz,
az irodában d. e. 11-12 között.

Önkéntes árverés.

Tokin István, Novisad Gunduličeva ulica vasárnap, szeptember 27-én d. u. 2 órakor eladja ujonnan épült házat, butorgyárát az 1796 összes gépekkel. 1-1

Társat keresek

lehetőleg gépészt vagy moznárt egy gőzmalomhoz. Malom teljesen új, 42 H. P. Vagyon kerestetik 80.000-100.000 dinárig. Bővebbet: „Progres“ Apolló-udvar. 1785-1-2

Kiadó lakás

teljesen új épületben, 3 szoba, konyha, speiz, fürdőszoba és előszobából álló lakás pincével, kiadó. Bővebbet:

Schirschinger Vikornál, Futaki u. 72.
1797-1-3

Beck János

papirkereskedése és
könyvkötészete
NOVI SAD, Futaki ut 94.

Állandó nagy választék képeslap újdonságokban.

Nagy raktár divatos, modern levélpapírokban.

Iskolacikkek, író- és rajzszerek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb árakon.

Géperőre berendezett
modern könyvkötészet

KALAPOK!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy sok évi külföldi tapasztalataim után New-Yorkból visszaérkezve

modern kalaposműhelyt

nyitottam, miért is ezután a legkényesebb izlést is kielégítő, a szakmába vágó összes munkákat a legjutányosabb árban eszközölöm, ugymint: megrendeléseket új női, férfi és gyermekkalapokra bármilyen anyagból, valamint kalapfestést, alakítást és tisztítást izléses, modern kivitelben.

Ha régi kalapját festetni vagy átalakíttatni kívánja, jöjjön, tegyen kísérletet, kockázat nélkül. Legújabb modellek! Szolid és pontos kiszolgálás! Olcsó árak! — Kiváló tisztelettel.

Török Károly kalapkészítő
Novisad, Magyar-utca 66-68. sz.

KALAPOK!**KALAPOK!****FISCHER VLADIMIR és TÁRSA**

NOVISAD

Kralja Petra ulica 23. (az udvarban)
Telefon 364.

„HAFASOLID“ harisnyák és keztük nagykereskedése és

„KETTENMARKE“ (F. Peter's Nachfolger, Wien) gallérgyár gyári lerakata.

Csak nagyban! — Gyári árak!

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint Festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

A Kath. Olvasó és Gazdakör

f. hó 27-én, vasárnap este 1/28 órai kezdettel **kabaré-számokkal** egybekötve nagy

Szüreti mulatságot

rendez, amely alkalommal egy

„sült malacz“

kisorsolása is fog történni.

Belépő díj 15.— Dinár. — Minden jegy egyszersmind sorsjegy is.

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman örölt kőso, vagonként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoski put 66. Telefon interurban 534.

A LEGUJABB DIVATU

sparterie formákat nagyban és kicsinyben ajánlok. Bársony és panne kalapok elkészítését, valamint azoknak alakítását elvállalom

JÁNOKY I. DIVATÁRUSNÓ,
Novisad, Laze Kostića 25. (1762-8x)

Két munkásleányt

felvezünk könnyű gyári munkára.

Krámer Testvérek

Novi Sad, Mali Limán.

Tisztelettel értesitem a könyvkereskedő urakat, naptárarúsítókat és vásárosokat, hogy a

Regelő Bácsi Naptára Magyar Családi Naptár

elkészültek és azok szállítását megkezdtem.

A naptárak Novisadon készültek, és nem tévesztendő össze a külföldi kiadványokkal, mert a külföldi naptárak terjesztését a hatóságok ritkán engedélyezik és azok árusítása elé a helyi hatóságok — a kormány engedély esetleges megadása esetén is — rendszerint sok akadályt gördítenek.

A naptárak 140 oldal terjedelemben, 4^o (kvart) alakban készültek, az ünnepek és vasárnapok

vörös nyomással,

pontos vásári és névnapjegyekkel, bőséges irodalmi és humoros tartalommal, alkalmi, névnapjegy és ünnepi köszöntőkkel, álmokkönyv, versesfüzet és „Panoráma“ melléklettel, tömérdek képpel és illusztrációval. Bolygók járása, időjárás, százesztendősvéendőmondó, Hold fényváltozása, Nap kelte és nyugta, Hold kelte és nyugta, külön rom. kath. és külön protestáns naptár-rész, görög keleti és izraelita naptár.

Dacára annak, hogy ezen naptárak **kétszer oly nagy** nagyságban jelennek meg, mint a többi magyar naptárak, árát rendkívül mérsékeltlen szabtam meg és viszonteladóknak nagy jutalékot adok.

Mivel a naptárak igen népszerűek és nagy kelendőségnek örvendenek, kérem, hogy b. megrendelésüket mielőbb sziveskedjenek átírni, hogy az elosztást megfelelően eszközölhessem. — Kiváló tisztelettel

Farkas József, Novisad, Željeznička ulica 30.

Telefon: 488.